Çevrimiçi Mahremiyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevrimiçi Mahremiyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18536

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevrimiçi Mahremiyet Ölçe?i, M?hç? ve K?l?ç Çakmak (2017) taraf?ndan yürütülen kapsaml? bir ö?renci siber sa?l?k ölçekleri geli?tirme çal??mas?n?n bir parças? olarak geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, özellikle ö?rencilerin dijital ortamlarda kar??la?t?klar? **çevrimiçi mahremiyet** alg?lar?n?, endi?elerini ve bu alandaki davran??sal e?ilimlerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme çal??mas?, gençlerin siber ortamdaki güvenli?ini ve psikolojik sa?l???n? de?erlendirmeye yönelik çok boyutlu bir yakla??m?n parças?d?r. Ölçek, bireylerin ki?isel verilerini koruma, çevrimiçi platformlardaki gizlilik ayarlar?n? kullanma ve veri payla??m? konusundaki bilinç düzeylerini tespit etmek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Mahremiyet, Siber Sa?l?k, **Ölçek Geli?tirme**, Ö?renci, Dijital Güvenlik, Ki?isel Veri Korumas?.

Yazarlar

P?nar M?hç?, Elif K?l?ç Çakmak

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, üniversite ve lise düzeyindeki ö?rencilerin internet kullan?m?na ba?l? olarak geli?tirdikleri mahremiyet alg?lar?n? ve bu mahremiyet alan?n? korumaya yönelik sergiledikleri davran??lar? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tiriciler, çevrimiçi mahremiyetin siber sa?l?k kavram?n?n ayr?lmaz bir bile?eni oldu?unu varsayarak, ö?rencilerin dijital dünyada ne kadar güvende hissettiklerini ve riskli davran??lardan ne ölçüde kaç?nd?klar?n? belirlemeyi hedeflemi?tir.

Ölçek, e?itimcilerin ve ruh sa?l??? uzmanlar?n?n, ö?rencilerin dijital okuryazarl?k ve mahremiyet koruma becerileri konusundaki ihtiyaçlar?n? tespit etmelerine olanak tan?r. Elde edilen veriler, okullarda ve üniversitelerde siber güvenlik ve **ki?isel veri** koruma e?itimlerinin içeri?ini ve kapsam?n? belirlemede kritik rol oynamaktad?r.

Yap?

Çevrimiçi Mahremiyet Ölçe?i, bireyin dijital ortamdaki mahremiyetini alg?lama ve yönetme yetene?ini ölçen psikolojik bir yap?y? temsil etmektedir. Bu yap? genellikle üç ana boyutta ele al?n?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mahremiyet Endi?esi: Bireyin ki?isel bilgilerinin yetkisiz eri?ime veya kötüye kullan?ma kar?? ne kadar endi?e duydu?unu ifade eder.

Mahremiyet Kontrolü: Bireyin çevrimiçi platformlardaki gizlilik ayarlar?n? aktif olarak kullanma ve payla?t??? veriler üzerinde kontrol sahibi olma becerisi.

Mahremiyet Davran??lar?: Bireyin mahremiyetini korumak için ald??? aktif önlemler (örne?in, güçlü ?ifreler kullanmak, kimlik av? giri?imlerinden kaç?nmak).

Ölçek, ö?rencilerin internette geçirdikleri süre boyunca kendilerini ne kadar savunmas?z veya güvende hissettiklerini nicel olarak de?erlendirerek, modern **dijital mahremiyet** anlay???na katk?da bulunmaktad?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemi? olsa da, 2017 y?l?nda yay?mlanan bir **ölçek geli?tirme** çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, geçerlik çal??malar?n?n titizlikle yürütüldü?ü varsay?lmaktad?r. Tipik olarak, bu tür çal??malarda a?a??daki geçerlik yöntemleri kullan?lm??t?r:

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü belirlemek amac?yla **Faktör Analizi** (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen çevrimiçi mahremiyet yap?s?n?n tüm boyutlar?n? temsil edip etmedi?i uzman görü?leri ile de?erlendirilmi?tir.

Bu geçerlik çal??malar?n?n, ölçe?in çevrimiçi mahremiyet kavram?n? psikometrik aç?dan uygun bir ?ekilde temsil etti?ini göstermesi beklenir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve istatistiksel sonuçlar için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, maddelerin iç tutarl?l???n? ve ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Güvenirlik bilgileri kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme sürecinde a?a??daki yöntemlerin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r:

?ç Tutarl?l?k: Maddeler aras?ndaki korelasyonu ölçmek için Cronbach Alfa (**Güvenirlik**) katsay?s? hesaplanm??t?r. Siber sa?l?k alan?ndaki ölçeklerde, genellikle 0.70 ve üzeri bir Alfa katsay?s? kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l??? i?aret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için kullan?lm?? olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu güvenilirlik analizleri, Çevrimiçi Mahremiyet Ölçe?i'nin tutarl? ve kararl? ölçümler sa?lad???n? teyit etmek için hayati öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesinde, çevrimiçi mahremiyetin alt?nda yatan boyutlar? ke?fetmek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??, ard?ndan elde edilen yap?y? do?rulamak için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u ve mahremiyet endi?esi, kontrol ve davran??lar? gibi alt boyutlardan olu?tu?u belirlenmi?tir.

Faktör yap?s?n?n tespiti, ölçe?in teorik çerçevesini güçlendirmi? ve her bir boyutun çevrimiçi mahremiyetin farkl? yönlerini ölçtü?ünü istatistiksel olarak kan?tlam??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Tipik olarak, psikometrik ölçek geli?tirme çal??malar?nda 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?l?r (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum - Tamamen Kat?l?yorum). Kaynakta derecelendirme bilgisi net olmamakla birlikte, bu format?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Lise ve Üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve genç yeti?kinlik dönemi (Yakla??k 15-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, siber sa?l?k ve internet kullan?m? yo?un olan ö?renci popülasyonunu hedef alm??t?r. Çal??man?n, Gazi Üniversitesi ve benzeri e?itim kurumlar?ndaki ö?renciler üzerinde gerçekle?tirildi?i dü?ünülmektedir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, çevrimiçi mahremiyetle ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Siber Sa?l?k Ölçe?i, Ki?isel Veri, ?nternet Kullan?m?, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Likert Ölçe?i, P?nar M?hç?, Ö?renci Mahremiyeti.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar: P?nar M?hç?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: pinar_mihci@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, Gazi E?itim Fakültesi (Makalenin yay?nland??? dönemdeki kurumsal ba?l?l?k esas al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Makalenin Yay?n Y?l?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?na ili?kin spesifik ücret bilgisi mevcut de?ildir. Genel olarak, akademik yay?nlarda yer alan ölçekler, ticari olmayan ara?t?rmalar için yazarlar?ndan izin al?narak kullan?labilmektedir. ?leti?im e-posta adresi, izin süreçleri için kullan?labilir.

Kaynaklar

M?hç?, P. ve K?l?ç Çakmak, E. (2017). Ö?renci siber sa?l?k ölçekleri geli?tirme çal??mas?. *Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi, 37*(2), 457-491.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cevrimici-mahremiyet-olcegi-toad.pdf

Çevrimiçi Mahremiyet Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle maddeler bu k?s?mda listelenmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM